

Projekta Nr. 4.2.2.5/1/23/I/001 "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai"

2024. gada 1. ceturkšņa (turpmāk – pārskata periods) progresa ziņojums

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*Organisation for Economic Co-operation and Development*) (turpmāk – OECD) Izglītības pētniecības un inovāciju centra (*Centre for Educational Research and Innovation*) (turpmāk – [CERI](#)) pārskata perioda aktualitātes

Pārskata periodā nodrošināta Latvijas informācijas pārbaude un precizēšana CERI ziņojumam "Ko mūsdienās nozīmē bērnu iespēju palielināšana, un tās ietekme izglītībā un labbūtībā" (*What does child empowerment mean today? – Implications for education and well-being*), kas CERI darbības virziena "21. gadsimta bērni" ietvaros tiks publicēts 2024. gada 15. maijā; sagatavota un iesniegta informācija īsai aptaujai CERI darbības virzienā "Mākslīgais intelekts un prasmju nākotne" par izglītības sistēmai aktuāliem jautājumiem saistībā ar mākslīgā intelekta izmantošanu izglītībā. Informācija iesniegta arī CERI īsai aptaujai virzienā "Viedie dati un digitālās tehnoloģijas izglītībā". 2024. gada janvārī CERI darbības virzienā "Izglītības pētniecības ietekmes stiprināšana" publicēts [pārskats](#) par nosacījumiem, kas sistēmiski veicina pētnieciskās iesaistes kultūru izglītībā (*The Right Conditions: Systemic Enablers for a Culture of Research Engagement in Education*).

2024. gada 21. martā Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – ministrija) samaksāja OECD CERI dalības maksu par 2024. gadu.

Eiropas Komisijas Pastāvīgās indikatoru un mērķrādītāju grupas (*Standing Group on Indicators and Benchmarks*) (turpmāk – [SGIB](#)) pārskata perioda aktualitātes

Šīs programmas ietvaros saņemta informācija par Eiropas Komisijas Nodarbinātības komitejas indikatoru [grupu](#) (*Employment Committee Indicators Group*) un Sociālās aizsardzības komitejas rādītāju [apakšgrupu](#) (*The Indicators' Sub-Group of the Social Protection Committee*), ar kuras darba aktualitātēm plānots vairāk iepazīties SGIB 2024. gada 18.-19. jūnija sanāksmē. Tāpat SGIB ietvaros saņemta informācija par valstu vai to administratīvi teritoriālo vienību (novadu, pilsētu) iespējām iesaistīties OECD Sociālo un emocionālo prasmju pētījuma (*Survey on Social and Emotional Skills*, [SSES](#)) nākamajā, 2025.-2027. gada ciklā. Iepriekšējā jeb 2023. gada pētījuma cikla rezultātu starptautiskā [paziņošana](#) notiks 2024. gada 26. aprīlī, kurai varēs sekot līdzi arī tiešsaistē.

OECD Izglītības sistēmu indikatoru programmas (*Indicators of Education Systems*) (turpmāk – [INES](#)), kā arī Izglītības ekonomikas, darba tirgus un sociālo rezultātu datu vākšanas un attīstības tīkla (*Network on Data Collection and Development on Economic, Labour Market and Social Outcomes of Education*) (turpmāk – [LSO](#)) un Tīkla sistēmas līmeņa aprakstošas informācijas apkopošanai un pieņemšanai par izglītības struktūrām, politikām un praksi (*Network for the Collection and Adjudication of System-Level Descriptive Information on Educational Structures, Policies and Practices*) (turpmāk – [NESLI](#)) pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 5. februārī ministrija ar Centrālās statistikas pārvaldi (turpmāk – CSP) noslēdza sadarbības līgumu Nr. 23-6.6e/24/6 "Sadarbības līgums par datu nodrošināšanu Izglītības sistēmu indikatoru programmā OECD INES Eiropas Sociālā fonda Plus projekta Nr. 4.2.2.5/1/23/I/001 "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai" ietvaros". 2024. gada 25. martā ministrija samaksāja OECD INES dalības maksu par 2024. gadu, kā arī 29. februārī avansa maksājumu CSP. Pārskata periodā CSP sagatavoja un iesniedza UNESCO/OECD/Eurostat (UOE) veidlapu datus, kas nepieciešami izglītības datu gadagrāmatas "Īsumā par izglītību" (*Education at a*

4.2.2.5. projekta 2024. gada pirmā ceturkšņa progress ziņojums

Glance, [EAG](#)) sagatavošanai, tāpat arī [Darba spēka apsekojuma](#) datus LSO anketām par iedzīvotāju iegūtās izglītības pakāpi un pāreju no mācībām uz darba tirgu. Ministrija sagatavoja un iesniedza informāciju NESLI anketām par skolēnu un vecāku līdzdalību skolu pārvaldes un pašpārvaldes institūcijās, par skolotāju un skolu direktoru darba samaksu, un laiku, ko skolotāji velta mācīšanai, u.c. 2024. gada 11.-15. martā nodrošināta dalība NESLI un LSO sanāksmēs, kurās apspriesta tīklu atbildībā esošo EAG sadaļu sagatavošana, kā arī nodrošināta dalība INES 33. darba sesijā.

2024. gada 6.-9. februārī nodrošināta dalība [UNESCO Izglītības datu un statistikas konferences pirmajā sanāksmē](#). UNESCO Izglītības datu un statistikas konference iecerēta kā starptautiska izglītības jomas statistikas ekspertu kopienas sadarbības un savstarpējās mācīšanās platforma, lai stiprinātu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu izglītības jomā. Latvijas pārstāvji dalījās ar mūsu valsts pieredzi skolēnu snieguma monitoringa darbā. Daļa no skolēnu snieguma monitoringa ir arī starptautiskie salīdzinošie izglītības pētījumi. Šajā kontekstā nozīmīga pieredzes apmaiņa konferencē pārstāvēto valstu starpā, jo daudzas no tām saskaras ar līdzīgiem izaicinājumiem, kas saistīti ar datu vākšanu, apstrādi, glabāšanu un analīzi, starptautisko salīdzinošo izglītības pētījumu datu izmantošanu izglītības politikas veidošanai.

Starptautiskā izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācijas (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*) (turpmāk – IEA) Starptautiskā datorprasmju un informācijpratības pētījuma (*International Computer and Information Literacy Study*) (turpmāk – [ICILS](#)) 2023. gada cikla primārās datu izpētes pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 30. janvārī ministrija ar Latvijas Universitāti noslēdza sadarbības līgumu Nr. 23-6.6e/24/4 "Sadarbības līgums par Eiropas Sociālā fonda Plus projekta Nr. 4.2.2.5/1/23/I/001 "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai" pētījumu īstenošanu" (turpmāk – LU Sadarbības līgums), kas ietvēra arī IEA ICILS 2023. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posmus. 2024. gada 5. februārī ministrija samaksāja IEA ICILS 2023. gada cikla dalības maksu par 2024. gadu, kā arī 2024. gada 15. februārī un 7. martā avansa maksājumus Latvijas Universitātei, t.sk. par IEA ICILS 2023 īstenošanu.

Pārskata periodā Latvijas Universitāte uzsāka [IEA ICILS 2023](#). gada cikla primāro datu izpēti, kas ietvēra darbu, kas saistīts ar ICILS 2023 pētījumā iegūto datu tīrīšanu. Datu tīrīšanas mērķis ir nodrošināt augstu datu kvalitāti, piemēram, dzēšot datu dublikātus, novēršot datu kļūdas, sniedzot paskaidrojumus. Tā tiek organizēta ciešā sadarbībā ar IEA.

IEA Starptautiskā matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču pētījuma (*Trends in International Mathematics and Science Study*) (turpmāk – [TIMSS](#)) 2023. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posma pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 30. janvārī noslēgtais LU Sadarbības līgums ietvēra arī IEA TIMSS 2023. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posmus. 2024. gada 5. februārī ministrija samaksāja IEA TIMSS 2023. gada cikla dalības maksu par 2024. gadu, kā arī 2024. gada 15. februārī un 7. martā avansa maksājumus Latvijas Universitātei, t.sk. par IEA TIMSS 2023 īstenošanu.

Pārskata periodā Latvijas Universitāte noslēdza [IEA TIMSS 2023](#). gada cikla datu vākšanas posmu un uzsāka primāro datu izpēti, t.sk. sagatavoja nodaļu par Latvijas izglītības sistēmu TIMSS 2023 Enciklopēdijai (ieskatam [TIMSS 2019 Enciklopēdija](#)). Līdzīgi iepriekš minētajam par ICILS 2023, arī TIMSS 2023 primārās analīzes posmā veikta datu tīrīšana un saskaņošana ar IEA.

Latvijas Universitāte kā IEA TIMSS 2023. gada cikla Nacionālā pētījuma koordinators 17.-22. martā piedalījās IEA TIMSS 7. Nacionālo koordinatoru sanāksmē. Sanāksmē tika izskatīta IEA TIMSS 2023 pētījumu rezultātu iegūšanas metodika, rezultātu aprēķini un pārskati, kā arī datu

4.2.2.5. projekta 2024. gada pirmā ceturkšņa progressa ziņojums

kvalitātes monitoringa rezultāti. Dalībnieki citstarp diskutēja arī par pārskatos ietveramo valstu nacionālo informāciju, t.sk. arī par Latvijas pētījumu datiem un dokumentāciju. IEA informācija par atbalsta sniegšanu datu prezentēšanā. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti arī ar IEA TIMSS 2027. gada cikla pētījuma aktualitātēm un ieguvumiem. Diskusijās tika secināts, ka dalība šajā ciklā būtu ļoti būtiska arī Latvijai, jo tas būtu cikls, kas ļautu pārliecināties par jaunā standarta atbilstību starptautiskajām prasībām un tā pilnveides iespējām.

IEA TIMSS 2019. gada cikla sekundārās datu izpētes posma pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 30. janvārī noslēgtais LU Sadarbības līgums ietvēra arī IEA TIMSS 2019. gada cikla sekundārās datu izpētes posmu. 2024. gada 15. februārī un 7. martā ministrija samaksāja avansa maksājumus Latvijas Universitātei, t.sk. par IEA TIMSS 2019 īstenošanu. Pārskata periodā Latvijas Universitāte veica uzdevumu izvērtēšanu, noskaidroja problemātiskās satura un kognitīvās jomas, kā arī veikta divu mācību līdzekļu – viena matemātikā un otra dabaszinātnēs – 4. klasē kontentanalīze. Latvijas Universitāte sagatavoja un iesniedza starprezultāta ziņojumu ar iekļautajiem publicējamiem uzdevumiem, kurus skolotāji varēs izmantot mācību procesa nodrošināšanā.

OECD Starptautiskā mācību vides pētījuma (*Teaching and Learning International Survey*) (turpmāk – [TALIS](#)) 2024. gada cikla datu vākšanas posma pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 30. janvārī noslēgtais LU Sadarbības līgums ietvēra arī [OECD TALIS 2024.](#) gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posmus. 2024. gada 21. martā ministrija samaksāja OECD TALIS 2024. gada cikla dalības maksu par 2024. gadu, kā arī 2024. gada 15. februārī un 7. martā avansa maksājumus Latvijas Universitātei, t.sk. par OECD TALIS 2024 īstenošanu.

No 2024. gada 15. februāra līdz 30. martam Latvijas Universitāte veica OECD TALIS 2024. gada cikla pamatpētījumu, kura izlase aptvēra 216 skolas un 4 200 skolotājus. Šajā pētījuma ciklā tika padziļināti izziņāta skolotāju profesionālā pilnveide un labbūtība, kā arī ilgtspējas jautājumi un to apguve skolās. Noslēdzoties pētījumam, tika nofiksēts pirmējais dalības rezultāts, t.i. 4 099 skolotāji jeb 97,6% no izlases un 214 skolu direktori jeb 99,1% no izlases, par ko projektā esam pateicīgi visiem dalībniekiem.

OECD Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programmas pētījuma (*Programme for International Student Assessment*) (turpmāk – [PISA](#)) 2025. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posma pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 30. janvārī noslēgtais LU Sadarbības līgums ietvēra arī [OECD PISA 2025.](#) gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posmus. 2024. gada 15. februārī un 7. martā ministrija samaksāja avansa maksājumus Latvijas Universitātei, t.sk. par OECD PISA 2025 īstenošanu.

Pārskata periodā Latvijas Universitāte noslēdza izmēģinājuma pētījuma instrumentu sagatavošanu un izlases izveidi, tajā paredzot 57 skolu un 2 370 skolēnu dalību. Izmēģinājuma pētījums noritēs no 2024. gada 2. aprīļa līdz 29. aprīlim. Tā mērķis ir pārbaudīt OECD izglītības ekspertu veidotos pētījuma instrumentus un tā veikšanas kārtību dalībvalstīs, lai varētu sagatavoties PISA 2025 pamatpētījumam, kurā plāno piedalīties 91 pasaules valsts. Latvijā pamatpētījuma norise paredzēta no 2025. gada 18. marta līdz 12. maijam.

Pārskata periodā Latvijas Universitāte kā OECD PISA 2025. gada cikla Nacionālais projekta vadītājs no 27. janvāra līdz 4. februārim piedalījās OECD PISA 2025 Nacionālo projektu vadītāju starptautiskajā sanāksmē un jauno dabaszinātņu uzdevumu vērtēšanas starptautiskajā metodiskajā mācību seminārā. Sanāksmes laikā tika apskatīti aktuāli PISA 2025 izmēģinājuma

4.2.2.5. projekta 2024. gada pirmā ceturkšņa progressa ziņojums

pētījuma sagatavošanas jautājumi: pētījuma laika grafiks, procedūra, izlases veidošana, instrumentu sagatavošanas process, t.sk. arī individuāla konsultācija ar OECD konsorciju par minētajiem jautājumiem. Mācību semināra laikā tika apskatīti vispārējie brīvo atbilžu vērtēšanas principi un notika praktiskās nodarbības uzdevumu vērtēšanā. Semināra materiāli tiks izmantoti Latvijas skolēnu atbilžu vērtētāju apmācībās.

IEA Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma (*Progress in International Reading Literacy Study*) (turpmāk – [PIRLS](#)) 2026. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posma pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 30. janvārī noslēgtais LU Sadarbības līgums ietvēra arī IEA PIRLS 2026. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posmus. 2024. gada 5. februārī ministrija samaksāja IEA PIRLS 2026. gada cikla dalības maksu par 2024. gadu, kā arī 2024. gada 15. februārī un 7. martā avansa maksājumus Latvijas Universitātei, t.sk. par IEA PIRLS 2026 īstenošanu.

Pārskata periodā Latvijas Universitāte uzsāka [IEA PIRLS 2026](#). gada cikla datu vākšanas posmu. Pārskata periodā Latvijas Universitāte, kā IEA PIRLS 2026. gada cikla Nacionālā pētījuma koordinators 11.-16. februārī piedalījās darbsemināros, kuros tika izstrādāti skolēnu lasītprasmes pārbaudes uzdevumi jaunā pētījuma cikla pilotpētījumam.

IEA PIRLS 2021. gada cikla sekundārās datu izpētes posma pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 30. janvārī noslēgtais LU Sadarbības līgums ietvēra arī IEA PIRLS 2021. gada cikla sekundārās datu izpētes posmu. 2024. gada 15. februārī un 7. martā ministrija samaksāja avansa maksājumus Latvijas Universitātei, t.sk. par IEA PIRLS 2021 īstenošanu.

Pārskata periodā Latvijas Universitāte izstrādāja metodisko materiāla "Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma IEA PIRLS instrumenti skolēnu lasītprasmes mērīšanai" projektu 320 lpp. apjomā un iesniedza ministrijā izvērtēšanai kā pētījuma starprezultātu. Materiālā ietverti lasītprasmes novērtēšanai izmantoto tekstu paraugi, tos pavadošie uzdevumi un atbilstošās skolēnu atbilžu vērtēšanas vadlīnijas. Katram uzdevumam pievienota arī informācija par Latvijas, Lietuvas, Somijas, Polijas, Īrijas un starptautiski vidējiem rezultātiem. Materiālā ievietotas arī vispārējās vadlīnijas skolotājiem uzdevumu izstrādē un rakstiski ieteikumi.

OECD Starptautiskā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmas pētījuma (*Programme for the International Assessment of Adult Competencies*) (turpmāk – [PIAAC](#)) 2022.-2023. gada cikla primārās datu izpētes posma pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 30. janvārī ministrija ar Latvijas Universitāti noslēdza sadarbības līgumu Nr. 23-6.6e/24/5 "Sadarbības līgums par datu primāro izpēti Starptautiskajā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmas pētījumā OECD PIAAC 2022-2023 Eiropas Sociālā fonda Plus projekta Nr. 4.2.2.5/1/23/I/001 "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai" ietvaros" (turpmāk – LU PIAAC Sadarbības līgums). 2024. gada 21. martā ministrija samaksāja OECD PIAAC 2022.-2023. gada cikla dalības maksu par 2024. gadu.

Pārskata periodā Latvijas Universitāte izveidoja pētnieku grupu, precizēja darba plānu saskaņā ar LU PIAAC Sadarbības līgumā paredzēto un OECD PIAAC konsorcijs veiktajiem precizējumiem par 2024. gadā veicamajiem darbiem. Februārī-martā sadarbībā ar ministriju tika sagatavoti darba materiāli 2024. gada 26. aprīlī plānotajam aprīļa darbsemināram potenciālajiem pētījuma datu lietotājiem. Pētnieki piedalās ikmēneša OECD PIAAC konsorcijs rīkotajos vebināros un sadarbībā ar konsorciju veic nacionālo datu sagatavošanu deponēšanai, to plānots pabeigt 2024. gada jūnijā.

IEA Starptautiskā pilsoniskās izglītības pētījuma (*International Civic and Citizenship Education Study*) (turpmāk – [ICCS](#)) 2022. gada cikla sekundārās datu izpētes posma pārskata perioda aktualitātes

2024. gada 11. janvārī ministrija uzsāka IEA ICCS 2022. gada cikla sekundārās datu izpētes posma atlasī, nosūtot uzaicinājumu piedalīties visām zinātnisko institūciju reģistrā esošajām institūcijām. Šajā pētījumā ir iecerēts padziļināti analizēt ICCS 2022 datus un piedāvāt paņēmienus skolēnu un skolotāju pilsoniskās izglītības kompetences attīstībai un stiprināšanai. 2024. gada 18. februārī noslēdzās atlasē process, informējot Latvijas Universitāti par lēmumu uzsākt sadarbību. 2024. gada 28. februārī LU Sadarbības līgums tika papildināts arī ar IEA ICCS 2022. gada cikla sekundārās izpētes posmu. 2024. gada 7. martā ministrija samaksāja avansa maksājumu Latvijas Universitātei arī par IEA ICCS 2022 īstenošanu.

Pārskata periodā (šeit no 2024. gada 1. marta līdz 31. martam) Latvijas Universitāte ir izanalizējusi ICCS 2022 pētījuma dalībsskolu Latvijā 8. klašu skolēnu pilsonisko aktivitāšu skalas saistībā ar skolēnu sasniegumiem, saaranžējusi un izvēlējusies piecas skolas, kuras uzrunātas intervijai, lai noskaidrotu skolu labo praksi pašpārvaldes un projektu darbā. Paralēli tam ir izvirzīti pētnieciskie jautājumi, iesākti veidot intervijas jautājumi. Projektā ir iesaistīti trīs izglītības zinātnu maģistratūras studenti, kas veic savu akadēmisko praksi projektā. 2024. gada 6. martā notika uzstāšanās ar prezentāciju informatīvi izglītojošā seminārā "Skolēnu pilsoniskās līdzdalības nozīme plašākas skolēnu izglītības pieredzes sekmēšanā", stāstot par situāciju Latvijas izglītības iestādēs skolēnu pilsoniskās līdzdalības aspektā un ICCS 2022 rezultātu kontekstā.

Projekta svarīgākās uzraudzības aktualitātes pārskata periodā –

- 2024. gada 28. februārī noritēja pirmā Uzraudzības padomes sanāksme, kurā citstarp tika nostiprināts princips, ka Uzraudzības padome tiek pieņemti lēmumi par pārskata periodā veikto darbību atbilstību plānotajam ieviešanas laika grafikam, nodevumu saturisko kvalitāti, projektā izvirzītajiem rādītājiem un mērķi, to fiksējot protokolā;
- 2024. gada 6. martā tika izgatavoti informatīvie plakāti ar informāciju par projektu, tostarp par finansiālo atbalstu no Eiropas Sociālā fonda Plus, un nodrošināta to novietošana finansējuma saņēmēja telpās un sadarbības partneru telpās.
- 2024. gada 28. martā noritēja Latvijas Universitātes Izglītības zinātnu un psiholoģijas fakultātes Izglītības pētniecības institūta paplašinātā sanāksme, kurā tika izskatītas un diskutētas pārskata perioda aktualitātes, t.sk. par pētījumu dalījumu posmos un rezultātu nodevumiem kā pamatu finanšu attiecināmībai.

Dalība pētījumos īstenota Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 4.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot izglītības un mācību sistēmu kvalitāti, iekļautību, efektivitāti un nozīmīgumu darba tirgū, tostarp ar neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanas palīdzību, lai atbalstītu pamatkompetenču, tostarp uzņēmējdarbības un digitālo prasmju, apguvi, un sekmējot duālo mācību sistēmu un mācekļības ieviešanu" 4.2.2.5. pasākuma "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai" projekta Nr. 4.2.2.5/1/23/I/001 "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai" ietvaros, to līdzfinansē Eiropas Sociālais fonds Plus.

